

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Szilágyi Dezső temetése.

— Távirati tudósítás. —

Szilágyi Dezsőt eltemették. A gyász e szomorú napján őszinte részvételt állottak koporsója mellett mindannyian. Barát és ellenfél. Az egész nemzet. Meghajtva zászlóját, leeresztett kardjával tiszteleg mindannia, tudván, hogy az utolsó tusáját bevégzett hőnek fegyvere tiszta, jelleme becsületes és erkölce hozzáférhetetlen volt.

Két ritka tulajdonság emelte az első sorba. Lángesze és puritán volta. Két oly tulajdonság, mely külön-külön is ritka egy emberben. Együvé fogózva pedig fehérholló számba megy. Utolsó parlamenti akciójával is így marad a nemzet emlékezetében. Mint aki a parlamentben, a törvényhozás tiszta templomában, a szigorú erkölcsöknek uralkodását

akarja biztosítani. Sajat maga életével hirdetvén, hogy van más becsvágy is, mint az anyagi gazdagság és hogy aki valóban független akar maradni és tekintélyét a törvényhozásban megóvni óhajtja, annak anyagi vágyait mérsékelni és igényeit szűkebbre szabnia kell, hogy ne kerüljön a szükségnek, ennek a legzsarnokibb kerítőnek, szolgálatért szolgálatot követelő karjaiba.

Szilágyi Dezső ugyszólván szegényen élt, szegényen halt meg. Egyedüli vagyona törvényesen kijáró nyugdíja és képviselői fizetése volt. De mérhetetlen vala gazdagsága tiszteletben és tekintélyben, amelyhez az első lépcső nélkülözni, lemondani tudó puritán jelleme volt.

Ezért jó helyen állott disztes ravatala a magyar igazságszolgáltatás főtemplomában. Törhetetlen igazságot szolgáló szelleme és foltot nem tűrő büszke jelleme betöltötte ama hajlék boltos iveit, hogy a muló felhő után, amely árnyékát e falskra rávetette, ismét teljes fényében regnáljon ott az igazság istenasszonya, akinek bölcsességben felülmulhatatlannak, igazságosságban hajthatatlannak és a világi hiúság vágyaiban szűznek kell lennie.

Ez a hatalmas ember nincs többé. Tegnap óriási részvételt temették el. Erről számolunk be az alábbi részletes távirati tudósításban:

Szilágyi sirja.

Szilágyi Dezsőnek sirja a kerepesi-uti temetőben, mint értesülünk, a főváros ré-

Órák és percek.

— Francia után. —

Sohasem megyek többé Paréyékhez zöldbe. Az a nap, a melyet náluk töltöttem, egyike volt életem legkellemetlenebb napjainak. Igaz, hogy egy budapesti lakáson sem szoktam valami fényesen mulatni, de hát elvégre Budapesten csak egyszer látogatók hozzájuk egy esztendőben, akkor is csak tíz peiczig maradok náluk, ha is csak tíz peiczig maradok náluk, ha ugyan otthon találom éket. Mert — őszintén szólva — leginkább olyankor szoktam náluk bekopogtatni, mikor azt felelik a cselédek, hogy nincsenek itthon. Ne tessék azt hinni, hogy tán fordítva van a dolog és a cselédek akkor mondják, hogy Paréyék nincsenek otthon, a mikor én kopogtatok be hozzájuk.

Tavaszzal például náluk voltam és nagy örömmel fogadtak, sőt meg is hívtak a nyaralójukba. Éppen ezt az esetet akarom elmondani. Én ugyanis rendszeren tavasszal szoktam Paréyékhez látogatni. A mikor a természet ébred és friss zöltség kerül az asztalra, akkor jut eszembe régi barátom, Paréy is és olyankor keresem fel.

Az idén is abban a reményben mentem hozzájuk, hogy nem lesznek odahaza, de csalódtam, mert otthon voltak és nagyon szívesen üdvözöltek. Tíz percz múltán azonban Paréy ur, a ki közben már vagy huszszor nézte az óráját, udvariasan figyelmetetett, hogy távozhatom, mert jönnek az emberek.

— Milyen emberek? Kérdém szerényen.

- A szállító-vállalat emberei.
- Mit szállítanak?
- Butorzatot.

Szóval elmondta, hogy hurczokodnak, Török Bálintra mennek a nyaralóba, a melyet ott vásároltak, és a melyet ő nagyságáról elneveztek Eulália-paradicsomnak. Meghívtak, hogy szerencséltessem őket és nézzem meg, mily egyszerűen élnek abban az idilli fészekben.

Megigérttem, hogy elmegyek, és mint szavamnak ura, meg is látogattam őket földi paradicsomukban.

A pályaudvarnál vártak. Csakhamar annak tudatára ébredtem, hogy mindketten óra mániában szenvednek. Még jó napot sem mondanak, és Paréy ur már azt jegyezte meg, hogy a vonat késett.

— Nini, szólt, 9 percz hiján tizenkettő... Ön 5 percczel késett.

— Igaz, toldotta meg az asszony, pedig ez a vonat rendszeren fél percczel korábban szokott berobogni.

— Végtelenül sajnálom, hogy a vonat késett, feleltem udvariasan, mert megfosztott a szerencsétől, hogy hamarabb legyenek társaságukban.

— Hagyja csak, szólt Paréyné asszony, aztán a kocsi utáltunk.

Alig indították meg a kocsit a póni lovak, Paréy ur ezt jegyezte meg:

— Tizennyolcz perczig megyünk... Ebbe bele kell számítanunk hét perczet,

a melyet a Kifélé domb miatt késünk, mert hegynek megyünk... Gyalog negyven perczig tart az út.

— Igen, ha a vasúti sorompó nyitva van, mert különben oda és vissza husz husz perczet kell beszámítani, szólt az asszony.

— Ha meglesz az áthidalás, amelyet terveznek, jegyzi meg ismét a férj, akkor tizenhét perczet lehet megtakarítani, még ha a sorompó le is van bocsátva.

Igy tárgyaltak az egész úton. Reméltem, hogy majd odahaza más témákat fognak találni és változatosabb lesz a társalgás.

Megérkezünk és tölem telhető udvariasággal el voltam ragadtatva a nyaraló szépségeitől.

— Ugy-e, kedves hely, szólt az asszony. Egy óra 35 percznyire vagyunk a fővárostól és 18 percznyire az állomástól, hét perczbe számítva a Kifélé hegy miatt szenvedett késést.

— A park, mondja Paréy, elég terjedelmes... Felőtt ember 16 percz alatt járja körül. Nőnek fél órába is tart... A dada a gyermekkel 47--48 percz alatt sétálja körül.

Azt hittem, hogy belebolondulok. Megkönnyebbültem, amikor az asztalhoz ültünk és felszolgálták az ebédet. De azután is órák és perczek körül folyt a társalgás.

— Rendszeren egy óra alatt ebédelünk meg, szólt a házigazda. Hat óra köz van a két főlakoma között, mert hét órakor vacsorázunk. A vacsora tíz percczel kevesebb

széről történt végleges intézkedés szerint a 29-es parcellában, gróf Mikes sírja mellett lesz. Ez a hely a Klapka sírjához közel van.

A részvét.

Az első részvét látogató gróf Széchenyi Gyula, a király személye körüli miniszter volt. Reggel fél 7 órakor érkezett Budapestre és a vasutól egyenesen a ravatalhoz hajtatott. Letette koszoruját, majd pedig fölment Csathó kuriai tanácselnökhöz, hogy részvétét kifejezze. Csathót természetesen nem találta benn és ezért ott hagyta névjegyt, rajta ezekkel a sorokkal:

„Méltóságos Uram! Fogadja mélyen átértett részvéteimet az Önt és az egész nemzetet ért pótolhatlan veszteségért.”

A ravatalt olyan koszoruerdő borítja, aminőt Deák Ferencz temetése óta Budapest nem látott. Az ország minden részéből érkeznek küldöttségek a ravatalhoz és Budapest répe kora reggel óta, a mikor a kuria előcsarnokát meggyitották, szakadatlanul járul a nagy halott koporsójához.

Dr. Hegedüs igazságügyminiszteri titkár és dr. Nádori fogalmazó intézik a temetés körüli teendőket. Reggel már jóval nyolcz óra előtt megkezdtek munkájukat, ők fogadják az érkező notabilitásokat, átveszik a koszorukat és a mintaszerű rend, a mi az oszlopos csarnokban uralkodik, főképp nekik köszönhető.

A koszorak.

Deli tizenkét óráig már több mint száz koszorú borította a ravatalt. A koporsó közepén a család koszoruja fekszik, mellette széles lilaszínű szalag Nina és

időt vesz igénybe, mert a levek és a fekete kávé elmarad.

Hamar éltem az alkalmammal és kijelentettem, hogy nem fogok velük vacsorálni, mert sürgős dolgom van a fővárosban és vissza kell térnem.

— Nagyon sajnáljuk, szól az asszony, de akkor sietnie kell, mert csak egy jóvaló vonat indul délután Budapestre, hogy még idején a városban ehessen.

— Igen, toldotta hozzá a férj, akkor a két óra egy perccsel kell indulnod. Még van 45 percünk... Huszonöt perc mulva befogatok... Tizenegy perc alatt a pályaudvaron vagy... Oda hamarabb érsz, mint onnan, mert hiszen a Kifélé hegyen lefelé kell kocszni, és akkor nem vész el a hét perc...

Maga elő tette az órát és minden perczben figyelmeztetett arra, hogy még hány perczem van. Levont egy-egy perczet és szépen bejelentette:

— Még tíz percz! Még kilencz percz! Még nyolcz percz...

Ab, mily jól esett búcsúznom!

Könnyebbülten felsóhajtottam, amikor a lovak megindították a kocsi.

Egy percczel elkésve érkeztem. A vonat már indult.

Öt koronát adtam a kocsisnak, hogy ne árulja el a balesetet és szépen hagyjon ott az állomáson. Három órát töltöttem egy rossz fapadon, de jobban éreztem magamat ott, mint Paréyék bársonyszéksein, a földi paradicsomban.

Mariska felirással özvegy Bendéné és özvegy Bartos Gáborné, Szilágyi Dezső unokanővéreinek koszoruját jelzi, a lábnál pedig gróf Szapáry Pál halványzöld színű szalagos koszoruját helyezték el. Lenn a ravatal végén kicsiny, kerek babérszörű fekszik, keskeny vörös szalagján nincs fölírás. Ugy tette le valaki észrevételül:

Koszorut tettek le:

Debreczen város közönsége — Diszpolgárának, A szabadkai függetlenségi és 48-as párt — Szilágyi Dezsőnek, A magyar királyi kormány — Szilágyi Dezsőnek, A szabadkai ügyvédi kamara, Szabadka szabad kir. város közönsége, Hegyeshalmi Fischer Kálmán és családja — szeretettel és hálaérzettel vagyok irántad éltem utolsó perczéig, Terézvárosi kaszinó — disztagjának, Mezőtur város — disztagjának, Egyesütemi kör, Budapesti kir. főügyészség, gróf Károlyi István, Barcsay Domokos, A magyar országgyűlés képviselőház, Poynar Oszéb és testvérei, Nina és Marika — Dezsőnek, Országos függetlenségi és 48-as párt — Nagy ellenfelének, A kir. végrehajtó egyesület — Védnökének, dr. Dirner Ákos, A joghallgatók segítő egyesülete — Első elnökének és tiszteleti tagjának, Budapest székesfőváros, Szeged sz. kir. város közönsége, Richter Ede választási elnök, Seregey László és neje, A budapesti ügyvédi kör, A budapesti egyetem jogi kara, Lukács László és családja, Hegedüs Sándor és neje, A magyar tudományos akadémia, A budapesti kir. itélőtábla, Az Országos Kaszinó, Hadik János, A főrendiház, Plósz Sándor — felejtetlen barátjának, Az országos szabadelvű párt — Elvei dícső harczosának, A koronaügyészség — a legnagyobb magyar jogásznak, örgróf Palavicini Ede, A budapesti ev. ref. egyház Nagy-rabecsült egyházi tanácsának, Jellinek Ariur, A magyar kereskedelmi csarnok, Il Manicipo di Fiume, In signo di cardoglio, báró Vay Dénes, Neusiedler Kálmán, Pozsony szab. kir. város közönsége — felejtetlen diszpolgárának és országos képviselőjének, Pozsonyi polgári egyesület, A pozsonyi szőlőművesek egyesülete, Bedő Albert, Maros-Torda vármegye közönsége, Széll Kálmán, Hadik Béla — Igaz fájdalom és nagyrabecsülésem jeléül, Szapáry László — kegyeletos tisztelettel hű tanítványa, György Gyula — a nagy férfinak és jó barátjának, A nemzeti kaszinó, A pozsonyi m. kir. állami örház, A budapesti ügyvédi kamara, dr. Nagy Dezső, Az igazságügyi orvosi tanár, Darányi Ignác, Nemzetközi Kör.

A notabilitások.

A megjelent notabilitások és küldöttségek közül följegyeztük Perczel Dezső házelnököt, Rudnay Béla főkapitányt, Bernáth Géza igazságügyi államtitkárt, Pertik Ottót, Hammersberg Jenőt, dr. Szűcs Miklóst, a debreczeni törvényszék elnökét, Hüül Tivadart, Mezey Mórt, gróf Szapáry Lászlót, Tóth Bódog miniszteri tanácsost, illemfalvi Sárkány Józsefet az itélőtábla nyugalmazott elnökét, Györy Elekét, az ügyvédi kamara elnökét, Horánszky Nándort, Plósz Sándor igazságügyi minisztert.

Szeged küldöttsége: dr. Lázár György Polczner Jenő és dr. Gaál Endre vezetése mellett jelent meg, Debreczen koszoruját Király János és Konecz Ákos tették le, Szabadka koszoruját pedig dr. Mikics Simon és hat városi tanácsos hozták.

Előkészületek.

A ravatal képe tegnap óta megváltozott. Szász Károly püspök intézke-

désére eltávolították azt a 40 viaszgyertyát, a mely a koporsó körül állott. Ellenben újabb vaskandelábereket hoztak és most a koporsó körül négy láng, az előcsarnokban szintén négy hatalmas kandeláber lángja lobog.

A rendőrség a délutáni temetésre nagy előkészületeket tett. Kora reggel megjelent Bockelberg Ede rendőrfelügyelő negyven d szbeöltözött gyalogos rendőrrel. A rendőrök a balkaputól föl a ravatalig, onnan pedig a jobb oldali kapuig sorfalat állnak. Künn a téren, a hol nagy néptömeg gyűlt össze, két lovasrendőr ügyel a rendre.

Tizenkettőkor kivonult a kuriához a délutánra kirendelt rendőrlegénység: nyolczvan gyalogos és tizenegy lovasrendőr. Majd elzárták a közönség elől a ravatalt és a kuria előtt elterülő teret.

A temetési szertartás pontban három órakor vette kezdetét. A koporsóval szemben a papság foglalt helyet, jobbra a kormány, balra a főrendi és képviselőház tagjai. A kormány tagjai mögött a miniszteriumok és városi hatóságoknak jelölték ki a helyet, a baloldalon hátul pedig az igazságügyi miniszterium és a törvényszéki tisztviselők foglaltak helyet. A küldöttségek a ravatalos csarnok és a bejáró közötti lépcsőházban álltak.

A temetés.

Jóval a temetés idejéül kitüzött 3 óra előtt már óriási számban özönlött a nép a gyászházul szolgáló Curia épület előtti térre. A nap perzselő sugarai valóságos lángkévek gyanánt tütek le a fekete ruhás gyászoló népre, mely a rettenetes hőség daczára is mindvégig a legnagyobb kitartással várta a gyászszertartás megkezdését.

Három óra tájban kezdődött a küldöttségek és notabilitások felvonulása. Jött Apponyi Lajos gróf udvarnagy, a király képviselőjében. Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics, Plósz, Hegedüs és Széchenyi miniszterek. Majd Wekerle Sándor, Héderváry a bán, Szapáry fiúmei kormányzó s velük csaknem egyidejűleg Perczel Dezső a képviselőház inóke és Podmaniczky F. báró, a szabadelvűpárt képviselői, illetve küldöttei érkeztek meg. Azután jöttek sűrű csoportokban a képviselők, a kuria, a budapesti kir. tábla és törvényszék elnökei, bírái és tisztviselői, az igazságügyi miniszterium tisztviselői Bernáth államtitkárral élükön, Pozsony és Debreczen város küldöttsége, a református papság az összes egyházkerületekből, mintegy ötvenen, a klubok, egyesületek küldöttei s végül számtalan vidéki küldöttség.

Eközben elérkezett a három óra s a kint várakozó óriási tömeg hirtelen elnémult. Bent a márványfalak között pedig felzendült az opera énekkarának gyászadala. A gyász e komor hangjai kiaradtak a szűk falak közül s messze elhatoltak a halotti csendben állidogáló

tömeg közzé. Az ének bevégeztével Szász Károly mondott gyönyörű imát, utána pedig Baksay Sándor esperes tartotta költői emelkedettségu gyászbeszédét, melyben különösen mint egyháznak hű fiát méltatta a nagy halottat s ecsetelte a nemzet pótolhatatlan veszteségét.

A gyászbeszéd után Perczel Dezső a képviselőház elnöke lépett a ravatalhoz, e szavakkal kezdve beszédét: „Mint a százados, hatalmas tölgy kidőlését jelző robaj, mint a derült égből hirtelen lezúgó mennydörgés, kísérteties ijesztéssel terjedt szét a hazában a gyász: Szilágyi Dezső nincs többé.” Hosszu beszédében méltatta Szilágyit a politikust, ki lángelméjével felismerte, hogy Magyarországot csak a szabadelvű irányban lehet vezetni, méltatta a ragyogó tehetségű szónokot s végül azzal végezte beszédét, hogy a Szilágyi Dezső nagy értékű alkotásai örökké fennmaradnak s fennmarad a Szilágyi emléke, míg csak magyar él e hazában.

A gyászszertartás ezzel belévéen fejezve a koporsót leemelték a ravatalról s lassan levitték az alant álló gyász kocsira. Itt azonban kitűnt, hogy a hatalmas érc sarkophag nem fér be egészen a kocsiba. Ugy segítettek tehát a dolgon, hogy a kocsi hátsó ajtaját nyitva hagyták s a koporsó egyik vége kissé kiállott a kocsiból.

Azután elindult a gyászmenet, mely a következőképen alakult meg. Elöl ment nyolcz lovasrendőr, egy felügyelő vezetésével, azután jött három roskadásig megrakott koszos kocsi, végül jött a hatlovas gyászhintó, melyet fáklyás heroldok vettek körül. A gyászhintó után jött a fogatok végtelen sora.

A menet az Alkotmány-utcán, Váci-köruton, Andrássy-uton, Erzsébet-köruton és a kerepesi uton át vonult ki a temetőbe. Az utcákon végig a járdákon ezrével állott a nép s a házak ablakai és erkélyei is mind tele voltak különösen hölgyközönséggel.

A temetőben Szilágyi Áron mondott még rövid bucsuztatót s aztán elhelyezték örök nyugvóhelyére a magyar hazának egyik legnagyobb fiát.

A Tiszák távolmaradása.

A temetésen a legkinosabb feltűnést és megbotráncozást keltette, hogy az egész Tisza—Bánffy klikkből egy lélek sem jelent meg a temetésen.

Szilágyi öröksége.

Szilágyi öröksége máris tanácskozás tárgyát képezi; nem a vagyoni örökséget értjük, mert ilyen Szilágyi után nem maradt, hanem a politikai örökség. A tapintatlan pozsonyiak máris gyűléseznek és tanácskoznak, hogy kinek juttassák elárult mandátumokat és nem tudták legalább a temetést kivárni. Lelkük rajta. A pozsonyi kormánypártiak három pártra is szakad-

tak, de végre mégis megfognak egyezni, alighanem gróf Apponyi Albert személyében. Irrelevans, hogy Apponyi elfogadja-e azt a mandátumot vagy sem; mert nem az a fontos, hogy ki lesz Szilágyi helyett Pozsony első kerületének képviselője, hanem az, hogy ki lesz a jövő országgyűlésen legalább részben méltó utódja.

VIDÉK.

Eskütétel a szocializmus ellen.

Mohácson egy aratási ünnepélynek szokatlan epilógusáról értesít tudósítónk. Klein Sándornak Teleki-gazdaságában, mely a mohácsi szigeten fekszik, a gazda és a munkások együtt ülték meg szép arató ünnepüket, amelynek befejezésésképp a munkaadó óva intette munkásait a szocializmus tévtanaitól. Szavai után a munkások kalaplevéve tettek esküt a szabad ég alatt, hogy hűvek maradnak hazájukhoz és nem fogják soha meghallgatni a lelketlen izgatókat. Az eskütevő munkások Bács Baracska községébe valók, amely eddig erőa fézke volta a szocialista mezei munkásoknak.

Szántizenkétéves asszony. — A második századot élő asszonyok közé tartozik a szegedi felsőtagyai születésű s jelenleg Kisteleken élő Guba Rozál anyóka is, aki a 112 dik évét tapossa. Guba Rozál még Varga Ferencz apátplébánosnak kisteleki plébánosága alatt a templomajtó mindennapi koldusai közé tartozott, kiket az apát külön is segítéyzett. Jelenleg leánya, Guba Teréz 78 éves hajadon ápolja s hordja naponkint a lótt ebédet a parókia konyhájáról édes anyjának, ki már csak a szobában üldögél. A vén anyóka eléggé jól lát, de reszketősek a tagjai s menni alig képes. Elbeszélgetni igen szeret az ismerősökkel s emlékező tehetsége élénk. Hajdankori legszebb évei arra az időre esnek, midőn I. Napoleon ellen felkelt a magyar nemesség. A nagy kolera alatti 30-as évekre is vissza-vissza gondol néla, mikor még egy ökröt hétgarason lehetett vásárolni. Az anyókat hajadon leánya szeretettel gondolja, úgy, hogy még a keményebb falatokat is ő eszi meg ebéd-poreziójából, mert neki még jók a fogai, holott, mint mondani szokta:

— Az édes anyámnak „már sok a foga hja...”

Debreczen átirata a hadtest-parancsnokság hoz.

Az önkéntes iskola ügye.

Debreczen város tanácsa Oláh Károly tanácsnok indítványára nemcsak a honvédelmi miniszterhez intézett feliratában, de a 7-ik hadtest parancsnokságához intézett átiratában is megsürgeti a debreczeni önkéntes iskola ügyét.

Az az átirat, amelyet a hadtstparancsnoksághoz ma intézet, a következő:

A csász. és kir. 7-ik hadtest parancsnokságának

Temesváron.

A csász. és kir. gyalogsági egyéves önkéntesi iskolának városunkban fállítása és állandósítása ügyén pár év óta teljes erőnkől törekszünk s mint az iratokból kitetszik, városunk a legmesszebb menő áldozatokra is kész, hogy lakosságának nemcsak méltányos, de jogos kérelmét teljesítse általa, mikép mivel minden évben van elegendő Debreczenben szolgálni kívánó egyéves önkéntes, az egyéves önkéntesi iskola városunkban állítsassék fel és itt, ezen nagy vidéki központban állandósítsassék.

Daczára ezen igyekezetnek, fájdalommal azt kell tapasztalunk, hogy nem tudni mi okból, jogos kívánságunk teljesítetlen marad és nagy, népes és nagy vidékkel bíró városunk folyton mellőztetik.

Legutóbb már két ízben törekvéseinkre az utolsó órában azon lehangoló választ nyertük, hogy az idő előrehaladottsága miatt kérelmünk nem teljesíthető. Miután e körülmény lakosainkra és vidékünkre méltán van lehangoló hatással, miután továbbá városunk mellőzése nemcsak a napi sajtóban tárgyalatik folytonosan, hanem minden közgyűlésünkben interpelláció tárgyát képezi s ez nem alkalmas, hogy a katonai és polgári elem közt a jó viszonyt megszilárdítsa, azon kéréssel fordulunk a T. Czinhez, szíveskedjék minél előbb nyilatkozni, lesz-e városunkban a jövő önkéntesi évben iskola, vagy sem? Hogy az időből ki nem fogyva, további lépéseinket megteheszük s a szülőket tájékoztathassuk.

A T. Czim folyó évi 2357. számú átiratában az önkéntesi iskola felállítása céljából a Pavillon lakatanyában lévő városi sorozó helyiségek átengedését is szóba hozta s bár e tekintetben folyó évi május hó 30-án tartott ülésünkől kelt 6248—1901. sz. átiratunkban oda nyilatkoztunk, hogy a kérdéses helyiségek átengedése tekintetében készséggel bocsátkozunk tárgyalásokba és bár azóta csaknem két hó telt el, semmi választ nem kaptunk s így okulva a multak tapasztalatain, talán nem nagyon tulséges követelő azon kérelmünk, hogy az idő haladására tekintettel végre határozott választ kérünk.

SZÍNHÁZ.

Színházunk sorsa. Mint megbízható forrásból értesülünk, az aradi színházat Zilahy Gyula, a nemzeti színház művésztágya fogja feltétlenül elnyerni. A szegedi színházat pedig dr. Janowics Jenőnek a kolozsvári nemzeti színház volt igazgatójának ígérték oda a színházi ügyekben legbefolyásosabb városi férfiak. Így tehát a debreczeni színházra a két legkomolyabb pályázó Komjáthy János és Makó Lajos között fog lefolyni a verseny, hogy mily eredménnyel, majd megtudjuk augusztus 10-ike után, a midőn előbb a színházi bizottság mond véleményt,

majd a tanács határoz. A szegedi színházra a pályázat határideje ma járt le. Az eredményről annak idején értesítjük olvasóinkat. Az aradi színház sorsa még a debreczené után dől el, de az, mint fentebb jeleztük, már bizonyos, hogy a Zilahy Gyulát lesz.

Ingyenélők. Az asztalos ifjuság műkedvelő előadását ma este tartja meg a Margit fürdő dísztermében. Színe körül az *Ingyenélők* című népszínmű, amelynek főszerepét Baczony Erzsike játssa. Az előadás a tegnapi próba után szép sikerrel kecsegtet.

A debreczeni csata évfordulója.

— Saját tudósítónktól. —

Mint minden év augusztus másodikán úgy tegnap is kegyeletos ünnepélyt rendezett Debreczen ifjusága és polgársága a debreczeni szomorú, de dicsőséges csata emlékére. Nagy közönség zarándokolt ki a honvéd temetőbe, hogy a dicső haláltzenvedett hőök hantjára virágot s az emlékezés koszoruját helyezsék el.

Délután öt órakor a városháza udvarán nagy közönség gyűlt össze, hogy az egyletek és társulatokkal együtt az ünnepély színhelyére kivonuljon. Elsőnek a nagy idők tanúi, — az 1848. augusztus második ütközet részesei — az öreg honvédek érkeztek meg, egyenruhájukban. Zászlójuk mögött együtt voltak mind a tizenhárman. A kivonulásnál az öregek mentek elől. — Utánuk az Egyetértés zenekara következett. A zenekar a kivonulás alatt hazafias dalokat játszott. Ezeket követték testületileg zászlóik alatt a debreczeni dalegylet, a függetlenségi kör, a tanuló ifjuság, Petőfi dalkör, Munkás dalegylet. Az ünnepélyes kivonulást a nagyközönség ezrei zárták be.

Mig a menet a Piacz, Hatvan, Bethlen és Mester utcákon zene mellett kivonult, mindenféle nagy lelkesedéssel fogadták és igen sokan csatlakoztak a menethez. A Honvéd temetőben már a megérkezéskor nagy közönség várt és mikor a megérkezők ezek mellett helyet foglaltak, az ezrekre menő néptömeg egy nagy kört képezett. A megkoszorúzott kőoroszlán előtt *Vessey Imre* tb. főjegyző és *Oláh Károly* tanácsnok várta az ünneplő közönséget.

Az egyletek a kőoroszlán tövében, az ahhoz vezető lejtős uton foglaltak helyet. Az ünnepélyt a városi dalegylet énekszámával nyitotta meg. Nagy hatást ért el *Madai Gyula* szavallatával, Bajza „Apotheosis”-át adta elő. Ez után a Petőfi-dalkör énekelte a honfi dalt. Erdélyi Károly Aug. 2-án című alkalmi költeményt szavallta el, melyet *Gulyás József* irt. Az ünnepe beszédét *Oláh Gábor* tanárjelölt tartotta. Lelkesítő beszédében megemlékezett a múlt-ról, a debreczeni ütközetről, esetele a mostani korszakot. Mikor a burok szabadságharczát összehasonlította a magyar szabadságharczossal és szerencsét kívánt igaz ügyük megnyeréséhez, hosszantartó éljenzést tört ki a burok iránt érzett rokonszenyek jeléül.

A munkás dalegylet énekszámát után ismét szavallat következett. *Baja Mihály* theologus adta elő az általa ezen alkalomra irt költeményt. A hazafias költeményt nagy tetszéssel fogadta a közönség. Végül a három dalárda együtt énekelte el a „Hymnust”, mely után a lelkesen ünneplő közönség szép csendben hazatért. Az Egyetértés zenekara hazatérőben is játszott. Az öreg honvédek is elváltak egymástól. A hazatérő közönség szinte ünnepelte az öreg honvédeket.

UJDONSÁGOK.

Rendelet és parancs a katonai gyakorlatokról.

A katonai gyakorlatok szerencsétlen áldozatai immár pihenőre leltek az örök nyugalom világában. Tragédiájuk intő példát szolgáltatott s meglágyította azok szívét, akik az inhumánus rendszer megváltoztatására hivatottak.

A tisztikar és a legénység tagjai egyaránt örömmel fogják hallani, hogy a közvélemény igazságos sürgetése kivívta számukra a rendszerváltozást. — *Fejérváry Géza* báró tegnap már kibocsátotta üdvös és humánus rendeletét, amelyben tekintettel az országban fellépett nagy hősekre, elrendelte, hogy a csapatok gyakorlatait addig, míg a meleg a normális fokra csökken, az éjjeli órákban tartásuk meg.

Vonatkozik ez a honvédségre s hisszük, hogy nyomon fogja követni a másik rendelkezés, amely az üdvös és embereséges rendelkezést kiterjeszti a közös hadsereg tisztikarára és legénységére is.

Azt azonban máris elismeréssel kell konstatálnunk, hogy a debreczeni háziere vezetősége, amely rendszerváltozást felsőbb katonai hatóság intézkedése nélkül nem hozhat, máris megtalálta azt a megoldást, amelylyel a saját hatáskörében üdvös rendelkezést tehet, hogy a nyomasztó hőségben tartott gyakorlatokon könyítsen a tisztikar és a legénység nehéz helyzetét.

Ugy értesülünk, hogy *háziere-dünk legénysége előtt tegnap parancskiadás volt, amely üdvös könnyítésekkel segít a gyakorlatozó legénység helyzetén. A parancs szerint az ezred legénysége ezentúl hálbörönd nélkül vonul ki a gyakorlatokra, derékszóját meglazíthatja, kravátlóját leveheti, bluzát kigombolhatja s ha a hőségben a legénység közül valaki nem érez elég erőt magában a gyakorlat tartására, felmentésért jelentkezhetik.*

Ez a rendelkezés valóban dicséretre méltó s érte elismeréssel adózik nemcsak a legénység, de a közvélemény is, amely szívesen fogja konstatálni, hogy ez a vezetőség részéről nemes, jóakaratu lépés a humánus bánásmód felé.

* **Szabadság után.** *Komlóssy Arthur* főjegyző Herkules-fürdőről, hol szabadságidejét töltötte, hazaérkezett s holnap ismét elfoglalja hivatalát.

* **A városi dísztanácssterem** általunk már több ízben ismertetett tervét és költségvetését teljesen elkészítette a mérnöki hivatal és beterjeztette a városi tanácshoz. A tanács a tervet és költségvetést előbb az építési, majd a jog és pénzügyi bizottságnak adja ki s a nagyobb szabásu munkálatok kérdésével valószínűleg már a szeptemberi közgyűlés foglalkozni fog.

* **Közjegyzők részvéte.** A debreczeni közjegyzői kamara nevében *Lestyán Adorján* elnök, *Szilágyi Dózsa* halála alkalmából részvétáviratot intézett *Csathó Ferencz* kuriai tanácselnökhöz.

* **Megtámadott rendőr.** *Kokas János*nak úgy látszik nincs szerencséje, mert csak tegnapi lapunkban irtuk meg, hogy egy bérkocsis alaposan helyben hagyta s tegnap újra elverték. *Varga János* csizmadia mester tüzött össze vele az Árpádt ren s ha a rendőr közbe nem lép, bizony megfekszi egy pár napig *Varga János* uram keze ütéseit. *Tóth Ferencz* rendőr választotta őket széjjel, de vesztére, mert *Varga János* dühe most ellene fordult s az őt megragadó rendőrt először arczul verte, azután mindkét hüvelyk ujján szájjával súlyos sérüléseket ejtett. Különösen a jobb kéz hüvelyk ujját csaknem ketté harapta. A szorongatott rendőr segítségére társai közül többen érkeztek a színhelyére s megkötözve szállították be a központi rendőrség börtönébe.

* **A hadtestparancsnok Debreczenben.** *Schwitzer Lajos* lovag a hetedik hadtest parancsnoka, mint *Temesvárról* jelentik, szemleuttra indult s legközelebb meglátogatja a debreczeni csapatokat.

* **A debreczeni kereskedelmi osarnok mozgalma.** A debreczeni kereskedelmi osarnok által a vidéki kereskedők országos szövetsége ügyében megindított mozgalom egyre szélesebb arányokat ölt. Szétküldött felhívásokat tegnapelőtt tárgyalták a szegedi kereskedők. *Böröcz Pál* elnök ismertette azt a szakadást, amely a szövetség megalakítása körül a fővárosi és vidéki kereskedők között történt. A vidéki kereskedők körében most az az általános óhaj, hogy a szövetség csak vidéki legyen. A debreczeni kereskedelmi osarnok a szövetség ügyének megbeszélésére szeptemberben értekezletet is szándékozik egybehívni, de oly formán, hogy az n a fővárosi kereskedők, mint akiknek érdekei a vidéki kereskedők érdekeivel teljesen ellentétesek, részt sem vehetnek. A szegedi kiskereskedők egyesülete örömmel és lelkesedéssel üdvözlí az országos szövetség eszméjét és annak az óhajjának ad kifejezést, hogy az országos egyesület Szegeden alakíttassék meg. Ezt annál is könnyebben kivihetőnek tartják, mert a vidéki kereskedők körében már is fel-

merült az az óhaj, hogy a szövetség oly módon történjék, hogy a megalakuló kereskedelmi egyesületnek Szeged legyen a központja. *Elhatározták, hogy országos mozgalmat indítanak a czéltől, hogy a kereskedők országos szövetsége mielőbb megalakíttassék és pedig Szegeden.* Minthogy azonban a debreczeniek már előbb megindították a mozgalmat, kívánatos hogy annak vezetése, ha maguk nem adják át e szerepet, az ő kezükben maradjon, nehogy a székhely kérdés még több, országrészenkénti szakadást idézzon elő.

*** Halálozás.** Idősebb özv. Porcsin Sámuelné végelgyengülésben tegnap 82 éves korában csendesen elhunyt. Temetése szombaton délután a Mester-utcán levő gyászos háztól lesz az ev. ref. egyház szertartása szerint és a nagytemplomban tartandó ima után a hatvan-utcai temetőben helyezik örök nyugalomra. Halálát gyászolják menyei: Szalay Istvánné, szül. Tóth Zsuzsanna gyermekeivel; Porcsin Eszter Leskő Ferencznével; özvegy Porcsin Sámuelné Vigh Zsuzsanna és gyermekei Sámuel nejjével Nagy Juliánnával, Porcsin Ferenc nejjével és gyermekeivel. Porcsin Juliána férjével és gyermekeivel. Számos unoka és dédunoka.

*** A „Tiszavidéki Dalosszövetség” ünnepélye.** Az augusztus 24. 25. napjain tartandó dalos ünnepség nagy szabásúnak ígérkezik, mivel a helybeli tagegyleteken kívül már eddig 9 vidéki egyesület jelentkezett mint résztvevő s így azon ritka alkalomban lesz szerencsénk részeseit, hogy egyszerre több mint 500 énekes ajakáról hallhatjuk fölzengeni nemzeti dalainkat. Az ünnepség rendezésében első sorban a helybeli dalegyesületek, mint házi gazdák buzgólkodnak, melyek már — mint irtuk is — megalakították a különböző bizottságokat, melyek meg is kezdték működésüket. Legnagyobb gond nehezedik az elszállásoló bizottságra. Igaz ugyan, hogy az érkező vendégek nagyobb része középületekben fog elszállásoltatni; de az érkező hölgy vendégeket a rendezőség magán házaknál óhajtaná elhelyezni. Ezen munkájában számít az elszállásoló bizottság városunk vendégszerető közönségére s ez uton is arra kéri a nagy érdemű közönséget, hogy mind azok, kik egy vagy két hölgyet vendégül elfogadni kegyeskednek, szíveskedjenek ezen szándékukat akár írásban, akár szóval Oláh Károly városi tanácsnok urnál, mint az elszállásoló bizottság elnökénél (városház katonai ügyosztály) bejelenteni. Az ünnepség részleteire még visszatérünk.

*** Kerékpárosok kirándulása.** A Polgári Kerékpáros Egyesület holnap vasárnap társas kirándulást és barátságos összejövetelt rendez dr. Benedek János elnök vezetése alatt a *Sóstóra*, a kellő intézkedések már erősen folynak a rendezőség körében, hogy a mintegy 150 tagból álló egye-

sületi tagok és a szép számban résztvevő hölgyeknek ezen napot kellemessé varázsolják. Indulás az egyesületi helyiségből délután pont 3 órakor, a nem kerékpárosok és családtagok délelőtt 9 és délután 4 órai vonattal indulnak; míg a visszaindulás ideje majd az általános jókedv és hangulattól tétetik függővé.

*** A kisvasut villamosítása.** Városunk közlekedési viszonyaira nézve eme fontos kérdéssel nem foglalkozott legközelebbi közgyűlésünk. Pedig más városokban élénk harcot provokál a villamos vasutak felső vagy alsó vezetékek kérdése. Így a fővárosi körök mozgalmáról így emlékezik meg egyik budapesti lap:

„A felsővezeték. A városatyák akciót indítottak a felső vezetékes villamos vasut ellen. Az akció vezetői a budaiak, akik sehogyan sem tudnak megbarátkozni azzal, hogy Budán csak felsővezetékes villamos van. Az első kerületi bizottsági tagok már a nyár elején adtak be a tanácshoz memorandumot, amelyben a felsővezetékes villamos vasut megszüntetését kérik. Ma a második kerületi bizottsági tagok adtak be hasonló kérelmet. A városatyák arra kéri a tanácsot, hogy a jövőben semmiféle vasutnak ne adjon felsővezetékre engedelmet. A budai belső körúti vonalon kötelezze a közúti vasutársaságot, hogy a vonalat alsó vezetékre alakítsa át, de addig is, amíg az átalakítás megtörténhetik, kötelezze a tanács a társaságot, hogy a vezeté: alatt, úgy amint Svájcban van, hálót alkalmazzon, hogy ha a vezeték elszakad, ne essék a földre”.

Igy a budapestiek. Nálunk Debreczenben is igen eminens kérdést fog képezni a villamos vasut alsó vagy felső vezetékek építése, mert kétségbe nem vonható, hogy a felső vezeték disztelen s e mellett veszélyes is.

*** Készülődés.** *Deák:* A születésnapomra lakomát csapunk. Jó hosszú asztalt kérek.

Korcsmáros: Tossék megnézni ezt. Husz embernek is van hely alatta.

*** Varga Ferenc temetése** tegnap délután nagy részvét mellett folyt le. A temetésen a városi hatóság tagjai csaknem teljes számmal jelen voltak, a debreczeni bankok tisztviselői s igen nagy közönség részvéte mellett kísérték örök nyugalma helyéhez az elhunytat. A Varga Ferenc ravatalára a következő felirásokkal küldtek koszorukat:

Felejthetetlen jó férjének — Bánatos özvegye, Felejthetetlen jó apáknak — Irén, Elemér, Ernő, Szeretett sógorunknak — Kálmán és László, Szeretett bátyjuknak — Tibor és Barna, Részvéte jeléül — Békóssy László és családja, Utolsó üdvözlét — Huzly Louise, Szeretett ügyvezetőjének és igazgatósági tagjának — debreczeni ipar és kereskedelmi bank, Részvéte jeléül — Tóth István, A felejthetetlen jó barátunk — Márton Imre és neje, Tiszteletük jeléül — Kövy Lajos és neje, Felejthetetlen Féri bácsinak — Siegmeth család, Géresi és neje, Részvétük jeléül — Sasztina Lajos és neje, Igaz részvétünk jeléül — Ujfalussy József

és neje, Varga Ferenc tyr.-nek — Debreczeni „Haladás” szabadkőműves páholy, Tisztelete jeléül — Berger Jenő és neje, Felejthetetlen jó gazdáknak — János és családja.

*** Statisztika a koldusokról.** A belügyminiszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a vármegye területén levő koldusok összeírása ügyében. A miniszter ugyanis pontos statisztikát kíván készíteni arról, hányan koldulnak Magyarországon hatósági engedéllyel. Az összeírásnál a miniszter figyelmezteti a törvényhatóságokat, hogy a statisztikában külön veendők fel azok, akik a koldulást csak ideiglenes engedéllyel folytatják. A belügyminiszter ezenkívül felszólította a törvényhatóságokat, hogy a vármegyei szegényügyről kimerítő és a legkisebb részletekre kiterjedő jelentést készítsenek és azt a koldus-statisztikával együtt mielőbb terjesszék fel.

*** Baráti tanács.** *Olga:* Sándor levélben kért meg... Igazán nem tudom, hogy levélben válaszoljak-e neki...

Adél: Óh, én táviratoznék neki, — ha neked volnék.

*** Tizkoronás bankok.** Mióta a becsületes papir forintot kiérdemült a forgalomból, az új államjegyek közül csak a huszkoronás piros bankot bocsátották közre, míg ellenben az öt forintos nem pótolta eddig új bankpénzzel. De most már készülnek az új tizkoronás bankjegyek, amelyeket az Osztrák Magyar Bank — ami azt főtanácsának tegnapi ülésén elhatározta — szeptember hó másodikán fog kiadni. Akkor azután a vén ötös bankó, annyi küzdelmes esztendő után kivonul a forgalomból.

*** Dr. Balkányi Emil** lakását Egyháztér 11. sz. a helyezte át.

*** Liliom arc- és kézörme** szeplőt, májfoltot és kiütéseket feltétlenül eltávolít, teljesen ártalmatlan, ezért a *Liliom szappannal* együtt a hölgyek legkedveltebb toalettezikkét képezi. *Eredeti* minőségben kapható *L. Kovács Nándor* gyógyszerésznél a „**Fehér Hattyu**” gyógyszerárban, 35 és 50 kros tégelyekben, a crémhez való *Liliom szappan*

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara felirata a miniszterhez.

A vigéoztörvény módosítása.

A megrendelések gyűjtésének korlátozása ügyében a debreczeni kereskedelmi és iparkamara a következő sürgős felterjesztést intézte a kereskedelemügyi miniszterhez:

Nagyméltóságú Minister ur!

Az 1884 évi XVII-t-cz. 50. §-ának a megrendelések gyűjtésére vonatkozó rendelkezési módosításáról szóló 1900 évi XXV-ik törvénycikknek még csak rövid ideig való életbe léptetése óta is, már számos oldalról hangzanak panaszok melyek oda irányulnak, hogy a megrendelések gyűjtésének korlátozás hátrányos és káros befolyást gyakorol

egy ipari és kereskedelmi ágazatok fejlődésére.

Már is fordultak hozzánk az érdekelt iparos és kereskedők közül többen oly kérelemmel, hogy eszközöljük ki Nagyméltóságodnál ezen vagy amaz iparágra a megrendelések gyűjtésére vonatkozó engedélyt és illetőleg ez által a törvényes kivételek szaporítását.

Noha a magunk részéről is mindenestre megfontolandónak tartjuk, hogy mennyiben volna helyes egy csak most életbelépett, tehát oly törvénynek, melynek a gyakorlati életben való jó vagy rossz hatását még nem is ismerhetjük, habár csak rendeleti uton egy vagy más irányban való módosítását javasolni ennek daczára be kell ismernünk, hogy tényleg forognak is felelő körülmények, melyek egyes iparágakra nézve indokoltá teszik, hogy ezekre a megrendelések gyűjtésére vonatkozó korlátozás már most hatályon kívül helyeztessék.

Ez iránti kérelmünket lesz szerencsénk máj közelebb felterjeszteni, s a hazai társakamaráknak hozánk páriolás és hasonló értelemben való felírás czéljából küldött megkereséseiből értesültünk, hogy ily kérelmek az ország csaknem minden részéből intézetnek Nagyméltóságodhoz, mely felterjesztésekből tehát alkalmunk van megismerni közelebről a kérelem tárgyát, s módunkban van elbírálni, hogy monnyiben indokolt valamely kérelem kizárólag helyi, vagy általános ipari és kereskedelem érdek szempontjából.

De a budapesti kereskedelmi és iparkamara, mely mint a hírlapok közléseiből tudomásunkra jutott — az ehó 11-én tartott közgyűlésének határozásából folyólag az említett törvény végrehajtása iránt kiadott rendeletben utólagosan leendő felvétel végett újabb kivételeket szándékozik javaslatba hozni Nagyméltóságodhoz intézendő felterjesztéseiben, nem szokta közölni a társakamarákkal ily irányú felterjesztéseinek tartalmát, s így teljesen tájékozatlanok vagyunk a tekintetben, minő újabb kivételek megállapítását óhajta az említett testület?

Figyelemmel főleg arra a körülményre, hogy a fővárosi és a vidéki kereskedelem és ipar között lényegesen különböznek az érdekek, figyelemmel továbbá arra, hogy a magyar törvényhozást épe az a szempont vezette, hogy a szóban levő törvény megalkotása által a vidéki ipar és kereskedelemnek az ausztriai és budapesti utazók által veszélyeztetett érdekei óvassanak meg a jövőben, — annál fogva reánk, mint a vidéki ipar és kereskedelem érdekeinek képviselőire hivatott testületre nézve nem lehet közömbös az, hogy mely irányban kívánja módosítani a budapesti kamara a megrendelések gyűjtésére vonatkozó törvény végrehajtása iránt kiadott rendeletet és minő újabb kivételeket óhajt abba felvételni.

Éppen azért — ámbár meg vagyunk győződve, hogy kisebb fontossággal bíró kérdésekben is, annál inkább egy egész országot általánosan érdeklő kérdésben leendő végleges döntés előtt nem fogja mellőzni Nagyméltóságod a vidéki kereskedelmi és iparkamarák véleményét, — a fentförgő esetben kivétel képen mégis kérnünk kell Nagyméltóságodat, hogy a budapesti kereskedelmi és iparkamara hivatali javaslatainak és bármely másoldalról ide vonatkozólag intézett felterjesztések lényegének közlése által nekünk időt és alkalmat nyujtani meggyeskedjék, hogy az érdekelt körök meghallgatása alapján véleményünket azokra vonatkozólag Nagyméltóságodnál közölhessük.

Debreczen, 1901. július 31.

A kereskedelmi és iparkamara nevében:

Szabó Kálmán
elnök.

Grünvald József
s. titkár.

TÁVIRATOK.

Forradalom Venezuelában.

New-York, augusztus 2. Trinidadon át Carracasból érkezett távirat szerint Pu'ido hadügyminiszter Castro elnök állításával szemben azt mondja, hogy a betörők nem kolumbiai alattvalók, hanem venezuelai lázadók. Pulido lemondása mély benyomást tett. A helyzet nagyon komolyra fordult. A kormány csapatait Szent-Crisobálnál megverték. Az ország belsejében lázadások törtek ki.

Nagy tűz.

Szárátov, augusztus 2. A kereskedelmi gőzhajók itteni kikötő-állomásán tűz ütött ki, a mely sok árut elhamvasztott.

A búr háború.

London, augusztus 2. Kitchener táviratozza Pretóriából: Julius 28-án egy tiszt vezetése alatt álló őrjárat, a mely 20 yeomanryból és néhány benzült lövészből állott, néhány búr, a kik kék targonczát kísérték, a dvorenimeri állomástól (Oranje) mintegy 15 mértföldnyire üldözött. Kétszáz búr azután elvágta az őrjárat utját. Az őrjárat egy kis házikóban soká védekezett, de mikor lövészei végkép elfogytak, megadta magát. — Három yeomanry megsebesült. A megadás után a búrok a benzült lövészeket lelőtték. Egy sebesült yeomanryt szintén agyonlőtték, a többit elbocsátották. A yeomanry lelövését azzal okolták meg a búrok, hogy fokföldi embernek tartották. Vizsgálatot és a lelövésnél jelen volt katonák megesketését fogják kérni. French tábornok azt jelenti, hogy levelet kapott Kreutzinger-től, a melyben ez azt írja, hogy az angolok szolgáltatásban álló benzültötteket, akár fegyveresek, akár fegyvertelenek, agyon fogja lövetni, ha kezébe kerülnek. Utóbbi időben általában gyakran fordult elő, hogy a búrok fokföldi benzültötteket agyonlőventek.

Kína.

London, aug. 2. Az alsóház tegnapi ülésén Walton azt kérdezte, igaz-e, hogy a pekingi kínai biztosok császári rendeletet kaptak, amely tiltakozik a követségek, különösen az angol követség tulságos megerősítése ellen. Cranborne külügyi államtitkár azt válaszolja, hogy a kormánynak nincs tudomása ilyen tiltakozásról. A követségek védelmének tervét a hatalmasságok katonai képviselői készítették. Az angol követség megerősítése egy része az általános tervnek. A hadikölcsönről szóló törvényjavaslat tárgyalása során Hicks-Beach pénzügyminiszter azt mondja, hogy nézete szerint a parlament által hadi czélokra kiutalványozott összegek legalább is januárig elégségesek lesznek. Ha minden jól megy, talán a költségvetési év végéig elégségesek lesznek. A ház azután 191 szavazattal 56 ellenében elfogadott egy

indítványt, amely a kormányt fölhatalmazza, hogy 6,157.000 font sterlinget haditengerészeti építkezésekre fordítson és 214 szavazattal 83 ellenében 6.352.000 font sterlinget szavazott meg katonai védőművekre, kaszárnyákra és hasonló építkezésekre.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Testvérharoz. (Fővárosi tudósítónktól.) A törvényszék okirathamisítás miatt vonta feleletre Rosenblum József egykor vagyonos kereskedőt, továbbá Sohr Arthur magánhivatalnokot, a ki bűnrészesség miatt került a vádlottak padjára. Rosenblum Pál marosvásárhelyi kereskedő, a fővádlott öccse, tett ellenük panaszt, hamisnak nyilvánítva azt négy darab összesen 3046 forintról szóló váltót, melyet ellene Budapesten peresítettek. Ezzel szemben Rosenblum József védekezése az volt, hogy a váltók valódiak s azokat tizennyolcz év előtt, a házassága napján kapta testvérétől. A bíróság azonban, melynek Lenk Gyula táblai bíró volt az elnöke, bűnösnek nyilvánította Rosenblum Józsefet a váltóhamisításban s öt harmadfélévi fegyházzal sújtotta. Sohr Arthurt, a kinek dr. Brachfeld Hugó volt a védője, fölmentették a bűnrészesség vádja alól. Az elítélt felebbezett.

HIREK.

Ejjeli pósta.

× **Miniszter és akadémikus.** (Éjjeli express tudósítás.) A napokban megírtuk, hogy a francia kormány és az akadémia között kellemetlen konfliktus tört ki azért, mert a közoktatásügyi miniszter Faguet akadémikust egy díjkiosztás alkalmával nem engedte beszélni. Ennek a konfliktusnak tegnap utójátéka volt. Ugyanis a Serbenben, ahol Leygues közoktatásügyi miniszter elnöklése alatt az iskolaév bezárása alkalmából ünnepély volt, a miniszter ellen tüntetést rendeztek. A közoktatásügyi miniszter beszédét „Éljen Faguet!” kiáltásokkal zavarták meg, sőt egy csoport diák füttyölt. A rendezők erélyes fellépésének tulajdonítható, hogy az incidens nem öltött komolyabb jelleget.

× **A kínai bűnbánó misszió.** (Éjjeli express tudósítás.) Berlinből jelentik, hogy Csung herceg, a kínai bűnbánó misszió vezetője, Berlinből Londonba is ellátogat, ahol 14 napig fog időzni. Innen Péterváron át a sziléziai vasuton fog Kinába visszatérni.

× **Rablógyilkosság áldozatai.** (Éjjeli express tudósítás.) Borzasztó kegyetlenséggel véghezvitt rablógyilkosság történt tegnapelőtt éjjel Vissó község határában, hol Senyák István utkaparót és feleségét meggyilkolták és kirabolták. — Senyák az utkaparóházban lakott feleségével és 12 éves fiával. Éjjel az erős kutyagatásra ábredt fel Senyák, aki, amint az

ablakon kinézett, látta, hogy három ember a tehenét és malczait akarja elhajtani. Senyák erre magához vette revolverét, kiment és a tolvajokra lőtt, mire ezek visszahátráltak és Senyákot mellén találva megölték. A lövése kifutott Senyák felesége is, akit szintén lövéssel fogadtak, de mivel a golyó csak vállát érte, az egyik tolvaj fölkapott egy dorongot s azzal addig verte fejbe, míg eszméletét veszítette. A fiu, aki mindezt végignézte, mikor anyja jajveszkelését hallotta, elbujt a kemenczébe. A gyilkosok ezután az értékesebb holmikat összerzedték, a tehenet és malczokat elhajtották. Amint megviradt, a fiu előbujt és beszaladt Vissóca, hol bejelentette az esetet. Mikor a csendőrök megérkeztek, az asszony még élt. A megindított nyomozás során sikerült a tetteseket Jahnacsik Mihály, Micsora András és Palták Antal zárjerci lakosok személyében kinyomozni. A lopott állapotokat és a többi lopott holmit is megtalálta a csendőrség. Tegnap Senyákné is belehalt sebeibe. A gyilkosokat átadták a törvényszéknek.

× **Eugénia császárné.** (Éjjeli express tudósítás.) Rómából távirják, hogy Colonna herceg, az ottani polgármester birtelen Angliába utazott Eugénia császárnéhoz, akinek állapota nagyon komoly. A Colonna család ugyanis közeli rokonságban van a császárnéval, akinek anyja Montijo grófné Colonna lány volt. Azt hiszik, hogy Eugénia császárné, akinek tudvalevőleg nincsenek gyermekei, nagy vagyona egy részét a Colonnáknak akarja hagyni és ezért hívatta magához a herceget.

Betörés egy község házában.

— Saját tudósítónktól. —

Vakmerő betörés történt tegnap virradóra Almáson. Almás község előljárósága ugyanis tegnapelőtt adta bérbe a községi kaszálókat és legelőket, továbbá az ugarföldeket. Az árverésnél a községi bíró és a községi pénztárnok voltak jelen s az árverés befejezése után, amikor hazaértek, Babcsák József pénztárnok az árverésen befolyt 12,800 koronát a pénztárban, az asztalfiókban helyezte el, mivel a Wertheim szekrény második kulcsa a jegyzőnél volt s ez akkor nem volt otthon.

Éjjel a pénztárszoba tetejét a padlásról feltörték és a tettes egy kötélt segítségével leereszkedett a szobába, az asztalfiókot feltörte és az ott talált pénzt magához véve az ablakon keresztül eltávozott. A betörést csak tegnap reggel vették észre, mikor Hangya Antal kisbíró takarítás végett a község házában megjelent. Rögtön jelentést tett a bírónak meg a csendőröknek.

A csendőrök, amint a helyszínen megjelentek, rögtön tisztában voltak azzal, hogy a betörést csak olyan egyén követthette el, aki tudott arról, hogy Babcsák az asztalfiókba tette a pénzt, erről pedig csak Szikora Ferencz községi szolga tudott, aki a pénz elhelyezésénél jelen volt. — Szikora igazolta ugyan magát, de a csendőrök vallatásra fogták Szikora sógorát, Boroki Tamást, akinél a megtartott háskutatás alkalmával 4000 koronát meg is találtak. Boroki erősen tagadja a tett elköve-

tését, de a pénz hol szerzéséről nem akar felvilágosítást adni. Minthogy valószínű, hogy Szikora volt az értelmi szerzője a betörésnek, sógorával együtt őtet is letartóztatták.

Híres familia.

— Saját tudósítónktól. —

Híres familia Bozókon a Mucsi János familiája, melynek nincsen egy férfitagja sem, — pedig hatan vannak férfiak — a ki már legkevesebb 3—4 hónapot nem ült volna verekedés miatt. Most azonban maguk között veszték össze és az öreg Mucsi Jánost, az apát és egyik testvérüket agyonverték. Az eset részletei a következők: Az öreg Mucsi János még pár év előtt együtt lakott a fiaival, kik közül kettő már nős volt s ezeknek a feleségei vezették a háztartást. A család hint lakott a tanyán s együtt kezelték a birtokot, mely fele részben anyai örökség volt.

Két évvel ezelőtt az öregnek eszébe jutott, hogy másodszor is megnősül s el is vett egy fiatal menyecskét. A két nős fia erre elhuzozkodott a szállásról, mert féltette tőlük a feleségét. A gyerekekkel az öreg egyeztetett meg, hogy a földet megmivelésénél azok tartoznak segíteni s ennek fejében fele termés az övék. A fiuk el is végezték pontosan a dolgaikat s most hogy a cséplési munkát is befejezték, követelték a fele részt.

Az öreg készen nyilatkozott a termés kiadására, csak hogy a buza javát elraktarta és csak a szemeteseből akarta a fiat kielégíteni, a mit ezek vonakodván átvenni, összeveszték. A szóvitából verekedés támadt s a gyermekek az apjuk és Ferencz testvéreikre, a ki az öreg pártjára állott, vasvillákkal támadtak és mind a kettőt anynyira összeverték, hogy az öreg Mucsi még ott a szőrüa — hol a gabonát kellett kiadni — meghalt, Ferencz testvérek pedig másnap szintén belehalt sebeibe.

A négy fiu azután még a mostohán akarta kitölteni a bosszuját, de annak sikerült elmenekülnie a szomszéd tanyára, honnan értesítették a csendőrséget. A négy gyilkos testvért a csendőrök elfogták és be-
kísérték a törvényszékhez.

CSARNOK, A talizmán.

— Regény. —

Irta: Fenyvessy Béla.

(Folytatás.)

— Ugy van, megjutalmazza — sugott rá a többi.

— Én még sem engedem be magukat.

— De öreg gondolja meg.

— Semmit sem gondolok meg. Én megmondtam, amit mondtam és abból nem engedek. Jó éjszakát.

Erre az öreg beakarta tenni a kaput, de az inasok közrefogták s igyekeztek meggyőzni arról, hogy jó tettet művel ha bebocsátja és Tomory Jenőhöz vezeti őket.

— Mondják meg hát — szólalt meg újra a házmester, hogy mit akarnak.

— Azt nem mondhatjuk meg.

— Azt csak neki lehet megmondani — hangoztatták az inasok valamennyien.

— Akkor hát jó éjszakát!

Az öreg házmester újból beakarta tenni a kaput. Amazok pedig, akik okvetlenül beszélni akartak Tomory Jenővel, látva azt, hogy másképen már nem boldogulnak, erősebb módszerhez folyamodtak. Néhányan közülök, akik elől állottak, félre taszították az utból az öreg házmestert s utának bevonult valamennyi.

— Akkor hát felkeressük mi magunk Tomory urat.

És egymásután sietve haladtak fel a lépcsőn. Azzal voltak leginkább megakadva, hogy most már melyik lakásban keressék. Az egyik elsőemeleti lakás előszobájában még világosság volt. Ugy gondolták, hogy ott még fenn vannak. Legjobb lesz tehát ha bekopogtatnak.

Meg is tették.

Az erős kopogásra kinyílt az ajtó s Tomory Jenő jelent meg előttük.

— Bocsanatot kérünk nagyságos uram — szólalt meg egy közülök — hogy alkalmatlakodunk, különösen ilyen órában. Tomory Jenő kapitány urat keressük.

— Én vagyok!

— A szerencse hát kedvezett nekünk. Fontos dologról kell értesítenünk a kapitány urat. Az a néhány perc, amelyet nekünk szentel, nem fog kárba veszni, mert egyszerre diadalra fogja segíteni nemes törekvését.

(Folyt. köv.)

NYÁRI IDÉNYRE.

Ajánlom dusan felszerelt raktáramat

== Mosó batist, pike, zefir, creton és delin szövetekben. ==

Továbbá ruha szövetek, vásznak, függönyök, ágyterítők, női és férfi fehérneműk, gyermek kötények, ruháskák, béléseműk, bámulatos olcsó árak mellett.

Blousok, nap- és eső-ernyők

== leszállított árokon, ==

szövet maradékok félárban.

Tisztelettel

KISS LAJOS

Alföldi takarékpénztár épület.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szög 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Apró hirdetések

felvételnek a
kiadóhivatalban,
Főtér, Biedermann-palota.

Eredeti hat hónapos vizsla kutya eladó.
Homokkert I. járás 31. szám.

Nemes fajta sárga és görög dinnye ősi
barack és arany alma kapható
Czeglédy és Polgár fűszer üzletében.

Fiatal hölgy szórakozás czéljából leve-
lezni óhaj. Leveleket a főpostára
a következő czim alatt kérek. „Beátriél“
postarostant.

800 drb. akác fa, 3 métertől 12
méterig eladó. Paulkai La-
josnál, Alsó-Józsán.

Uj bormérés üzlet megnyitás a volt
Böszörményi üzlet he-
lyiségében, hol a legjobb és tisztán kezelt
borokról gondoskodik Sztraka József. Eötvös-
utca 8. sz.

Ócska papir eladás. A keres-
kedelmi és ipari kamaránál régi újságpapírosok és kise-
lejtett okmányok (körülbelül 30—40 méter-
mázsa) folyó hó 6-án, azaz kedden délután
3 óra or a kamara hatvan-utcai házában a
legtöbbet ígérőnek elfognak adni. Debreczen,
1901 augusztus 1. Kereskedelmi és ipar-
kamara.

Eladó három hold onódó föld. Értekez-
hetni Csök-utca 6. szám alatt.

Gasparik Antal Első Magyar inga-
óra gyárában tün-
nölők felvételtek.

Több drb. Első-Debreczeni Takaré-
pénztári részvény eladó.
1950 frt. Czim a kiadóhivatalban.

Ügyvédi irodába tisztességes
családból szár-
mazó jó írásu leány felvétetik. Írásbeli aján-
latok e lap kiadóhivatalába küldendő.

Igyunk ebesi ártézi üdítő
vizet.
Kapható minden fűszerüzletben. Főraktár
Piacz-utca 7. szám.

Köhögésnél legjobb a Borsy-féle
Pemetefü csukorka.
Kapható Borsy-csukorkaszámban és Jóna és
Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Hajvágógépek, angol aczéllólkó,
beretvák, kések
nagy választékban jutányo árban beszerez-
hetők **Márton Gyula** férfi és női divatüzleté-
ben, Bika szálloda mellett.

Billard eladás. A debreczeni „Hun-
gária“ kávéházban
lévő tekeasztal k és pedig egy forgatható és
három carambol asztal eladó. Átvehető au-
gusztus hó 15-dikéig. Bővebb értesítés: Glück
Adolf pinczér ügynöknél Debreczenben.

Czukor dinnye turkesztán, com-
posit, vajonez,
ananas és belegard fajok régi jó hírnevű
termelőkötől, mindennap friss jégbehűtött görög
dinnye, csemegeszőlők különféle fajai és
ősi barack legolcsóbb napi árban ajánl
Váray József kereskedése.

Rizling bor vidékünk leghíresebb
bora Buday Gyula úr
szentgyörgy ábrányi és székelyhídi szőlő nagy-
birtokos termelése, literenként 40 kr-ért
kapható Váray József kereskedésében vá-
rosi új bérházban. Ugyanitt kaphatók, Buday
féle érmelléki összes régi fajborok.

Kiadó

Piacz-utca 42. szám
(Biedermann házbán)

egy lakás
a földszinten, áll 3 szoba, előszoba, konyha
és mellékhelyiségekből; továbbá:

irodának

is alkalmas két szoba,
augusztus 1-től kiadó. Értekezhetni: ugyanott
a tulajdonossal.

Saját termésű

kézzel szedett befőzni és enni való

Anna körte

kapható és megrendelhető:

Kaszanyitzky Endre
üzletében.

Minden külföldinél jobbak!
és olcsóbbak.

a „Debreczeni vasöntőde
és géplakatosság!“
aranyéremmel kitüntetett

**kutszivattyui, borsajtói
és szőlőzuzó gépei!**

Eladás egyedül a gyártelepen:
Péterfia végén, a hatházi-utczában.

Raktárhelyiség változtatás miatt a raktáron levő,
elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép kályhák
leszállított árak mellett,

továbbá:

Főzőedények, takaré-konyhák, épület-vasalások, gazdasági
eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek és töltények

nagy választékban
a legjutányosabb árban

kaphatók:

Kovács Gyula vasüzletében

a „BIKA“ szálloda mellett.

Uj kézmű- és rö- vidárú-üzlet.

Tisztelettel tudatom a n. 6. közönséget,
hogy a helybeli piaczen évek óta fennálló és
jó hírnevű Erdei Mihály-féle bolthelyiséget
(Piacz-utca, Bika szállodával szemben) kibé-
reltem és ott f. évi augusztus hó 1-től

kézmű- és rövidárú-üzletet
rendezek be.

Midőn megemlítem, hogy Benyás Emil úr
üzletében 10 évi működésem alatt alkalman
volt a n. 6. közönség izlését és kívánalmait
kitapasztalni, azon reményemnek adok kifeje-
zést, hogy ezt párosítva előnyös összekötö-
téseimmel, igényét teljesen kielégíthetem s
legfőbb törekvésem lesz, kitartó szorgalom és
előzékeny kiszolgálás által a n. 6. közönség
bizalmát megnyerni.

Kérve becses pártfogását, tisztelettel

ZENGEVALD GÉZA

Debreczen, Piacz u. 14., Bika szállóval szemben

Weisz Henrik

szobafestő és fénymázoló
DEBRECZEN, Kossuth-utca 24. sz.

Elvállalok: Szobafestést, tapetirozást és
fénymázolást.

Portál és Kávéházi berendezéseket.

FÉRFI INGEK.

Szines és fehér I.-a minőség 1. frt. 08 kr.

Óriási

választék torna czipőben

50 krajczártól

Székely Jenő és Társánál

Piacz és Miklós-utca sarok.